

A cum decidet ac sanabitur. Quòd si Luna bonorum præsidio priuetur, iuncta cõmunioni malorũ, nihilominus & in periodico morbo obibit. Si uero prædicto scopo nemo medijs obuenerit, Luna uero à coniunctione Solis motum diminuat, post diametrum sanabitur: at si à coniunctione motum augeat, medijs uero intercessit maleolus Saturnus, subibit tot pericula, post diametrum tñ sanabitur. Porrò natura huius signi est ut malignos & difficile solubiles morbos afferat, quibus ea remedia & curæ quas crederes multum profuturas, magis nocebunt. Vtilis autem est uini exhibitio, balneũ, & cibus qui facile in corpus digeritur. Si uero Saturnus Lunæ à coniunctione exeun-
 ti unà cum Mercurio schemata obijciat, auferentur morbi quocunq; tandẽ modo, sed relinquuntur dolores articulorum, & earum partium quæ circa aures sunt. Nonnullis autem circa pulmonem aut hepar aliquid mali remanet, eritq; diuturnum & longum. Aduerte autem si in his schematibus Luna minuatur motum: hoc pacto enim faciet id quod reliquum est mali nõ solum longo tẽpore duraturũ, sed mortẽ etiã allaturum. Si uero motum augeat & lumen, & autẽ quocunq; mō illi adhæreat, malũ relictuũ tantisper durabit, quoad Luna peruenerit in decimũ ab incepto cursu signũ. Quando autẽ Luna in Cancro existens bonorum tantum schemata habet, aut et ipsius Mercurij, soluuntur morbi ad primum incepti cursus tetragonũ. oportebit uero abstinere à frequentibus balneo, exercitijs autem uti & deambulationibus, ita enim morbis bene consulatur.

De schematibus Lunæ in Leone.

Siquis decumbat Luna existente in Leone, cui Sol diametrum aut tetragonum porrigit, prima morbi origo erit ex repletionem & cruditate. aderunt grauitates thoracis & hypochondriorum. aderunt febres, quarũ calor maior erit in profundo, q̃ in superficie corpis. aderit astricta aluus. Huic cõgruent omnia quæ calefaciunt modice & aperiunt. Quòd si nullus ex beneuolis Lunã inspiciat, circa diametrum morietur: si uero boni Lunã inspiciunt, plurima mala perpessus tandẽ sanabitur. Si autẽ decumbat aliquis, in Leone Luna existente, cui Mars uel præfens iungitur, uel diametrum aut tetragonũ porrigit, erit prima morbi origo ex nimia plenitudine sanguinis. febres aderunt cum fluxibus alui, pulsus debiles & submersi, defectus animi, lapsus appetitus, grauitas, somnolentia, & languor totius corporis, immo & cardiaca aliqñ. huic congruent ea quæ cõstringunt ac modice refrigerant. Quòd si nullus ex beneuolis Lunã aspiciat, die nona morietur: si uero boni aspiciunt, plurimum periclitatus, post diametrum sanabitur. Si autẽ decumbat aliquis Luna existẽte in quacunq; parte Leonis (hoc autẽ quod dicam & circa alia signa certum, ac ueluti Themistos consilio proditum obserues) Leone horoscopum occupante, morbus erit ex demacratione membrorũ, per tristitiã, per negocia, sollicitudines: thorax calefiet, extrema autẽ frigescent. adsunt & capitis dolores, oculi caui, nasus retortus, pulsus insensibiles. ægroti quasi longis detenti sint ægritudinibus, ita apparent corpore deiectione: tenduntur autẽ quantum est ex eorũ plenitudine. Quare oportet cõfestim sanguinem detrahare, & si fieri potest, Luna in hoc eodem signo adhuc existente, præsertim si motum suum auget: sin minus, intra tertium diem. Fricare autẽ oportet extrema, & resoluerẽ ea quæ thoraci incumbunt. Si autẽ Mars simul & Sol uterq; aucto motu, schemata porrigant, tempore cõcepti decubitus, Lunæ, cardiacã nullo modo infirmus euadet, infra quintum diẽ. Si autẽ Saturnus schema porrigat Lunæ, non est adeo timendum ut moriatur. Si uero Iuppiter aut Venus schemata Lunæ porrigunt tẽpore cõcepti decubitus, spes est firmissima salutis circa tetragonũ incepti cursus affuturẽ. Si autẽ ipsa Luna sola, citra ullum schema, motu diminuta in Leone sit, etiam spes firma salutis. Proderit autẽ ægroti exhibitio uini, balneum, deambulatio, præsertim post tertiam, aut post quintã. Si autẽ Luna in Leone, ut diximus, sit tẽpore cõcepti decubitus, augeatq; motũ, Saturnus uero in medio cœli constitutus suũ schema illi porrigat, futurũ est id quod diximus circa tetragonũ: nihilominus tñ uentris dolores & inflationes remanebunt, etiã si præfens adsit aliquis ex beneuolis, sanantur tñ, idq; tanto citius si Luna à coniunctione motu aucto currat. Si uero Luna in Leone existenti tẽpore cõcepti decubitus ♄ & ♂ & alius quicunq; schemata obijciat, ipsa uero Aquilonem uersus egreditur, soluentur morbi omnino adueniẽte cursu incepti diametro. Non oportebit uero calefacientibus uti, sed egrum in umbra decumbere: utile autẽ erit eius desiderio plurimum aduersari, frigida exhibere, cibos offerre qui nec inflent nec attollant. Si autem Luna à nemine aspiciatur, auget uero motum, futurum est ut circa diametrum datis signis criseos morbus soluatur: at si motum minuit, auferet aliquid morbi circa coniunctionem Solis: faciet tamen ut æger sæpius recidiuam perpessus longius affligatur, salubriter tamen.

De schematibus Lunæ in Virgine.

Siquis decumbat existente in Virgine Luna, cui Saturnus uel præfens iungatur, uel tetragonũ aut diametrum porrigit, erit prima morbi causa, desidia & cruditas. dolor erit in uentriculo et intestinis, phlegmone in hypochondrijs. aderit febris cũ alui astrictione, quæ non seruabit ordinẽ remissionum & afflictionũ. pulsus erunt profundi, frequentes & debiles. huic cõgruent ea quæ modice calefaciendo aperiunt. Quòd si beneuoli Lunã nõ aspiciant, circa diẽ quadragesimã in summo periculo reponetur: si uero boni aspiciunt, longã ægritudinẽ perpessus tandem sanabitur. Si autẽ decubatur aliquis existente in Virgine Luna, cui Mars uel præfens adsit, uel tetragonũ aut diametrum porrigit, erit morbus qui à fluxu uentris incipiet, quẽ subsequetur dysenteria, ita ut san-

guis

GAL. DE DECUBITV PROGNO.

guis fluat, & exorientur intestina exulcerenturq; aderunt febres malignæ, pulsus debiles ac frequentes, casus appetitus, subuersio stomachi. huic cōgruent ea quæ adstringēdi uim habent: & nisi Lunam boni aspiciant, morietur die trigesima: si uero boni aspiciant, sanabitur. Si uero decumbat aliquis existente in Virgine Luna, erit morbus, quē cœliacam uocant passionem. aderunt dolores uentris, & inflationes, quæ à læsa coctione originem sument, ea quæ uenter excernit, fluida erūt: quæ aut uelica, uiridia ac male olentia. aderunt pūctiones in septo transuerso, & uentriculo: quæ aut uelica, uiridia ac male olentia. aderunt pūctiones in septo transuerso, & uentriculo. Si aut Luna ex paruo motu in maiorē puehitur, Mars aut aut Mercurius & Sol schemata illi porrigunt, timēdum erit ne nimium exasperato malo infirmus in infaniam decidat. necesse uero erit adhibere ea quæ ingrossandi inspissandiq; uim habeant: uitanda erunt omnia fluida, frigida, uuida: tātō aut hæc uitanda magis, quanto in maiorē motū Luna uehitur: circa diametrū enim suspicio erit cœliacæ & dyfentericæ, quæ mala si semel corripiant hominē lōgo tēpore minutim abscedunt. Si aut Lunæ in Virgine, ut diximus, existenti Saturnus cum Mercurio aut Venere aut Ioue schemata porrigat, nihil minus futura est lōgi tēporis ægritudo, splenitica aut nephritica: quæ mala abscedent quidem, sed longo tempore affligunt. Si aut Luna tēpore cœpti decubitus sola sit, et à nemine inspiciatur, siue augeat motum, siue minuatur, futuræ sunt hæmorrhoidū fluxiones, quas Luna circumactis usq; aliquot reuolutionibus auferet. infirmi erunt liuidi, atri per longum tempus, sanantur tñ. Si autem tēpore cœpti decubitus Iuppiter aut Venus aut Mercurius, siue horum aliquis, siue oēs Lunæ schemata porrigant, non minus adsunt fluxus uentris, desinunt tamen circa diem quintam. Oportet autem uinum quidem exhibere, sed balneum subterfugere.

De schematibus Lunæ in Libra.

Si decumbat aliquis in $\ominus$ existēte Luna, cui Saturnus uel præfens iungatur, uel tetragonū aut diametrū porrigat, erit prima morbi origo ex nimia uini potatione & crapula. Quod si Luna minuatur motum suum, decubitus autem primum noctu incipiat, futuri sunt affectus mali capitis & thoracis, rheumatismi, tusses præsertim à principio, grauedo capitis, casus appetitus, febres continuæ, quæ nullum ordinem afflictionum seruabunt, pulsus erunt frequentes & debiles. huic igitur congruunt ea quæ calefaciant. Si tñ unā cum Marte Saturnus schemata porrigat, citra ullum dubiū morietur, ueniente diametro. Si aut decumbat aliquis existente in $\ominus$ Luna, cui Mars uel præfens iungatur, uel diametrū aut tetragonum porrigat: erit morbus ex nimia sanguinis copia, erūt febres continuo crescentes, pulsus retracti, defectus animi, phrenitis, superflua uigilia, totius corporis inflammatio, huic congruet sanguinis detractio, & ea omnia quæ soluunt habitū corporis. Quod si nullus ex beneuolis protegit, infra decē dies morietur: si uero boni aspiciūt, circa diametrum summum peressus periculū sanabitur. Si aut decumbat aliquis existēte in $\ominus$ Luna, diffundetur materia morbi in membra extrema, quæ inflāmabuntur & dolebunt, calor tñ erit in profundo maior, æger oculos continuo ocludet, cum tñ non dormiat, deicietur illi appetitus. Tales igitur sunt iuxta signi huius naturam affectus, in quibus cognoscendis multi errant: putant enim ea accidentia ex cibis, quos inscijs medicis ægroti accipiunt, prouenisse. Si aut ipsi Lunæ minuenti motus suos Saturnus & Venus, aut ζ , aut uterq; accedit, omnino circa diametrum in phrenitim incidet: proinde fomentis utere, & ijs quæ resoluunt, infirmum aut in secretiorē locum absconde, & in solitudine diligenter obserua, ne clanculum aquam bibat: futurum. n. est ut circa diametrum excretionē alui facta à morbo redimatur, usus ijs quæ diximus remedijs: sed tñ ad diuturnos inæquales & periodicos morbos reddetur procliuis, à quibus tñ redimitur. at uero si solus adest Lunæ Saturnus, peribit, nisi Luna motum augeat: sic enim plurima in principio & augmento morbi peressus circa diametrū sanatur. Si uero existenti in $\ominus$ Lunæ Mars & Sol schemata obijciunt, erunt causæ morborum in capite, quæ facient cephalagias, rheumatismos, hemicranias. Si uero Mercurius adfuerit, materia morbi erit in oculis, quæ faciēt suffusiones: dilatationes pupillæ, glaucos. Utile est autem ut plurimum in ijs malis sanguinem subtrahere: utiles sunt & alui excretiones. ne tamen promittas cito salutem infirmis affuturam: longum enim tempus in ijs malis sunt absumpturi non sine magno discrimine. Si autem Lunæ in $\ominus$ existenti, Iuppiter aut Venus schemata porrigat, sanantur infirmi aliquousq; male detenti. Si autem nemo se Lunæ offerat, nec aliquis eā aspiciat, ipsa uero motus suos minuit, futuri sunt morbi maligni & difficiles cognitu, præsertim in oculis. sed tamen ueniente Luna ad diametrum soluuntur. Scito autem omnia ea signa quæ in tropicis & æquinoctiali sira sunt, malignos semper producere morbos.

De schematibus Lunæ in Scorpione.

Si decumbat aliquis existenti in Scorpione Luna, cui præfens iungatur Saturnus, uel tetragonū aut diametrum obijciat: erit origo morbi ab inflāmatione inguinū et locorū profundorū, circa anum & pudenda. Quod si Luna motus suos augeat et lumen, beneuolusq; illam aspiciant, reditus ad sanitatē erit facilis. Si uero decūbat aliquis existenti in Scorpione Luna, cui Mars præfens iungatur, uel tetragonum aut diametrū porrigat, ipsa uero motus suos minuit & lumē, schemata beneuolorum retinēs, redibit ad sanitatem, ultra uel citra tetragonū aut diametrū: hoc. n. in singulis signis beneuoli faciunt, ut iam nosti: reddunt. n. morbos mitiores & ad curandum faciliores. Si uero

A uero decumbat aliquis existente in Scorpione Luna, origo prima morbi erit ira & contentio siue iurgia, inflāmbuntur loca in abdomine circa sedem aut uelicam: febres à die tertia increscent & augebuntur, infirmus autē desipiēs factus exasperabit mala sua. Si autē Luna in hoc signo auget motus suos, praesertim ab ☿, Mars uero ipsi praesens adest, periculum est laesionis per ferrum quoquo modo occulto. Si autem & Sol praesens adest, aut schema porrigit Lunae suos motus augenti, (id quod fit qñ ipsa fm longitudinē sui cursus quindecim partes percurrit,) periculū erit apostematis pleuriticis. iudicantur autē & liberantur infirmi fluxu sanguinis. Oportet autē in secretiore loco infirmū seruare, abstinere uero ab omni frigidorū usu, à lotionibus, malagmatibus frigidis, balneis, extractionibus sanguinis per cucurbitulas: morbo autē ad diem undecimū protracto, itur tandem in diuturnum malum, in quo nō minus est periculum. Si autem decumbat aliquis in Luna existente, cui Iupiter uel ♀ adsit praesens, uel schema porrigat, erunt eadē mala quae diximus, sed salubriora, à quibus tñ non liberatur nisi lōgo tēpore: lōgitudine autē temporis aut numerus dierū durationis morbi cognoscetur ex connexionē Lunae cum stellis beneuolis: donec enim uel ipsi planetae praesentes boni, uel eorū schemata non accesserint, morbi uigent, suamq; uim obtinent: statum tñ ac ueluti praefinitum tempus aegritudinis est ad diem diametri, ultra quam si morbus protrahatur, fit chronicus, & longus. Si autē decūbat aliquis Luna in Scorpione existente, uergenteq; ad Solis cōiunctionē motu diminuto, cui Saturnus uel praesens iungitur, uel schema porrigit, defatigabitur plurimū infirmus & labefactabitur longitudine morbi, qui erit defluxus ad inferiora loca, anum. s. aut pudēda: & nisi beneuolus aliquis protegat, sic cōmoriētur. At uero si Luna motu aucto progreditur, Saturnus autē illi aut iungitur praesens, aut schema porrigit, futura sunt eadem mala, sed minus periculosa, tamen chronica & diuturna. Natura autem signi huius exigit, ut uiuetur usus balneorum, ac eorum omnium quae humores fundunt & defluere faciunt.

De schematibus Lunae in Sagittario.

Si decumbat aliquis existente in Sagittario Luna, cui Saturnus praesens iungatur, aut tetragonum uel diametrum obijciat, morbus incipiet à fluxu subtilium tenuiumq; rheumatum, aderunt dolores articularum, aderunt adstrictiones alui, febres, quarum accessiones erunt cum rigore & frigiditate extremorum. Qñ igitur Luna suum lumen & motum maxime minuet, erunt tñ accessiones febrium duplices, erunt constipationes multae, pulsus profundi. Huic igitur congruent ea quae calefaciendo aperiunt. Nisi uero beneuoli aspiciant, futurum est ut magna pericula subeat, sanatur tñ transcurfa diametro. Si uero decūbat aliquis existente in Sagittario Luna, cui Mars praesens iungatur, uel tetragonū aut diametrum obijciat, Luna uero auget lumen suum & motū, erit aegritudo summi periculi, cuius origo est repletio & crapula, futurae sunt febres cōtinuae, quae magis ac magis inualescunt. erunt cholerae passiones, soluta aluus, pulsus debilis. Congruent huic ea quae refrigerant & constringunt. Quod si maleuoli Lunā inspiciunt, septima morietur: si uero beneuolus aliquis inspicit, sanatur, transcurfa diametro, sed non sine periculo. Si uero decumbat aliquis Luna in Sagittario existēte, morbus est qui ortum accepit à balneo & aere frigido. totum corpus fluxu rheumatum corripitur, adsunt dolores gingiuarum & dentium: praecipiens autē morbi causa in thorace est. Si autem Lunae accedenti motu diminuto ad Solem, praesentes iunguntur, aut schemata obijciunt ♄ & ♀, futurae sunt inflammationes pulmonis & septi transuersi, totum corpus supercalefit. oportet autem adhibere ea maxime, quae resoluunt & exiccant. utilis erit praesertim à principio detractio sanguinis. Quod si Luna transgressa prius tredecim partes, nunc decimam quartam transgreditur, quinta die morietur. Si autem tempore decubitus Lunae existenti in Sagittario ♃ aut ♀ iunguntur, uel schemata porrigunt, futura quidē sunt ea, quae diximus, mala, sed erunt salubriora. Si uero Luna nemini iungatur, nec aspiciatur à quopiam, motum autē suū auget, salubriora quoq; mala accidunt. At uero si Mars & Sol Lunae augenti suos motus schemata obijciant, supra mala praedicta tusses uehementissimae superuenient. Natura autē signi huius est, ut aegrotis uigilias incutiat continuas, & noctu maiorem afflictionem quam de die commoueat, unde adeo debilitantur infirmi, ut uix pulsus eorum percipere possis. Necessē uero erit uti hīs quae resoluuntur & modice calefaciunt: fugere autem balnea, lotiones, humectationem deniq; omnē: aeger uero in obscuro sub umbra decumbat, qui spem salutis certam habeat, si boni Lunam aspiciunt. Quod si unus tantum ex beneuolis protegat inspiciendo Lunam, plus quidem exasperantur mala, spes tamen est certa salutis post pericula.

De schematibus Lunae in Capricorno.

Si quis decumbat Luna in Capricorno existente, & minuenta suum motum, cui ♄ praesens iungatur, uel tetragonum aut diametrum obijciat, origo morbi est refrigeratio in balneis, adsunt tenuia rheumata, grauitas thoracis, & pulmonis, tussis praesertim à principio, febres quarū accessiones ueniunt cum rigore, idq; magis noctu. huic cōgruent ea quae calefaciant. et nisi bonus aliquis Lunam aspiciat, die uigesimo primo morietur: si uero boni aspiciūt, sanabitur, longam pulmonis aegritudinem perpessus. Si decumbat aliquis, in Capricorno Luna existente, cui praesens iungatur Mars, aut diametrū uel tetragonū obijciat, morbus erit qui originē traxit à laesa coctioe, quā subsequitur uomitus & cholera: morbus equidē periculosus & acutus: comitabuntur illum neruorum distensiones;

GAL. DE DECUBITV PROGNO.

distensiones, inflammationes, bilis mordax in intestinis & ano. huic congruent ea quæ refrigerēt & constringant: nisi uero bonus aliquis tum aspiciat, die quinta aut septima morietur: si uero beneuolus aliquis aspiciat, sanatur infra septimā. Si decumbat aliquis Luna existēte in Capricorno, causa præincipiens morbi erit labor & inanitio: erunt autē dolores potissimū in dorso, incurrent horrores sæpius, ita ut bis terq̄ breui spacio tēporis accessiones suas faciant: eriguntur pili totius corporis, febres sunt cū aluo adstricta, & dissoluta debiliq̄ uirtute. Hæc ego multa tibi ea de causa adduco, ut tu habitis ijs indicijs, morbos certiorib. notis dignoscas. Tanto uero debiliores infirmi redduntur, quāto Luna motus suos magis diminuit: uidebis ægrotum delirare in loquēdo, oculos raro sursum attollere. Quod si circa incepti cursus diametrū Saturnus Lunæ iungatur uel schema obijciat, reponetur eo tēpore in summo discrimine infirmus, idq̄ ob uolentiā & afflictionē nimiam febris. Quod si tum aliquis ex beneuolis protegat, liberatur, sed longo tēpore afflictus. Si uero Mars, aut Sol unā simul schemata porrigat, transmutabitur morbus, fietq̄ periodicus. At uero si Luna motū suū augeat, præsens uero illi circa incepti cursus diametrū adsit ♄ aut Sol, ut diximus, futurus est morbus periculosior. Si autē Lunæ in Capricorno existenti ♃ aut ♀ aut ♁ siue horum aliquis, siue oēs præsentēs iungantur, aut schemata porrigāt, causa morbi eadem est quam diximus, sed morbus fit omnino salubris. Animaduerte autē naturā signi huius, cuius propriū est periculosas inferre ægritudines. Oportebit uero abstinere à balneis, & ab omni frigidorum usu, decumbere uero in sublimi & alto loco. Expediet & exercitia, si fieri potest, infirmis iniungere.

De schematibus Lunæ in Aquario.

Siquis decumbat existente in ♋ Luna, cui augmētanti lumē suum & motū Saturnus præsens iungatur, uel diametrū aut tetragonū obijciat, origo morbi est, labores, uigiliæ, aut itinera: non seruabitur aut æqualitas morbi in augendo & diminuendo. Quod si bonus quispiā Lunam aspiciat, sanitas redit circa incepti cursus diametrū. Si uero decūbat aliquis, in ♋ Luna existēte, cui minuenti motū suum & lumen Mars præsens iungitur, aut diametrū uel tetragonum obijcit, causa præincipiens morbi est in inguinibus, aut in cruribus, aut in pudendis: futuræ sunt febres urentes, continuæ, & crescentes continuo, extrema tñ membra magis, q̄ cætera inflāmantur. incurrit sitis, inquietudo, ita ut ægroti in eodem loco non permaneant, sed crebro exurgāt: adest desiderium frigidæ potionis. Si uero Lunæ augmentanti suos motus præsens Mars iungitur, aut aliquod schema obijcit, futurum est ut infirmus circa incepti cursus tetragonum animo delinquat. Congruent uero huic subtractiones sanguinis: nec oportebit nimium se opponere eorum desiderio ad potione frigidam, neq̄ in lucido loco decumbere. Quod si circa tetragonum morbo nihil decedat, morietur in diametro. Si autē Lunæ in Aquario existenti ♃ aut ♀ siue uterq̄ eorum, siue alter ex ijs schemata porrigat, Luna uero suos motus minuit, sanatur circa diametrū. Si autē Lunæ minuenti suos motus Saturnus schemata obijciat, aut etiā Mercurius, ijdē sūt futuri affectus, quos ante diximus: su pra illos tamen accedūt & rheumata, & fluxus diuersi ad inferiora membra. Periculum etiam erit ne infirmus in hydropem decidat: certum autē est quod lōgo tempore affligetur. At uero si Luna tempore cœpti decubitus motū suum medium non excedit, sanitas quidē est affutura, sed tarde.

De schematibus Lunæ in Piscibus.

Siquis decumbat existente in ♉ Luna, cui minuenti suum lumen & motū Saturnus præsens iungatur, aut diametrum uel tetragonū obijciat, morbi prima origo erit refrigeratio ex balneis, quæ subsequenter tenuia rheumata, stipabuntur extrema, febres accedent cum rigore, quarum accessiones erunt duplices: erit dolor capitis, punctiones ad thoracem, grauitates in hypochondrijs & articulis, pulsus profundi & debiles. huic igitur congruent, ea quæ calefaciant, & stipata aperiant. Quod si beneuolus aliquis Lunam inspiciat, sanatur circa diametrum, remanent tñ diuturni articulorum dolores. Si decumbat aliquis Luna in ♉ existente, cui augmentanti suum lumen & motum Mars præsens iungatur, aut diametrū uel tetragonum obijciat, origo morbi est à nimia uini potatione & cruditate, morbus autem à die tertia uigorem maiorem accipiet: afflictiones erunt noctu maiores, succedent ustiones nimie in thoracē, delirium, phrenitis, dolor capitis, sitis, desiderium uini, pulsus retrahentur. Huic congruent ea omnia, quæ habitum corporis soluunt, præcipue tñ detractio sanguinis: & nisi bonus aliquis Lunā aspiciat, circa primū incepti cursus tetragonum morietur: quod si boni aspiciunt, sanatur post diametrū, sed magna prius expertus pericula. Si autē Lunæ in ♉ existenti, ♃ aut ♀ præsentēs adsunt tempore cœpti decubitus, aut schemata porrigūt, sanitas redit, aut circa primum incepti cursus tetragonum aut diametrum. Magni autē momenti apud te esse debent & anguli cœli: si. n. tempore cœpti decubitus beneuoli, aut in horoscopo, aut in medio cœli sint repositi, Luna autē est in schemate tetragono aut diametro malorū: nō leue est inde ad consequendā salutem auxiliū. Si contra maleuoli sint in horoscopo, Luna autem est in schemate bonorum, magnum est salutis futuræ impedimentū. Opera præcipue est igitur optimum medicū meminisse semper præceptorū mathematices, disquirere diligenter diē & horam decubitus: cōspicere deinde situm cœli, sine consensu cuius nihil usquā fieri potest. Si decumbat aliquis existente in ♉ Luna, causa morbi procatartica est, uel importuna lotio in balneo, uel nuda deambulatio, uel frigida potio. Statim autem compatitur neruosum genus præcipue stomachus:

A machus. adest febris, adest spirandi difficultas, astrictio alui: calor tñ maior in profundo q̄ in membris extremis: pulsus adeo fiunt parui ut uix eos percipias, immutatur tñ subito, ita ut infra horas duas diuersitatem in illis agnoscas: uenter aut fluida excernit: urinæ male olent. congruent huic usus refrigerantium. Quòd si Luna in primo incepti cursus, tetragono cursus suos augeat, ic̄ta Saturni aliquo schemate, sanari quidem poterit, sed cum magno periculo. Si autem Luna in X existens, & ♄ & ♃ schemata habeat, eadē morbi causæ erunt, quas ante diximus: in hoc tantum erit diuersitas, q̄ uentriculi dolores superaddentur, quibus debilitantur, uarianturq̄ pulsus. Si autē Luna motum suum medium excedit, Saturni ic̄ta schemate, ultra primum incepti cursus tetragonū non uiuet. Quòd si ♀ quoquo modo Lunæ det sua præsidia, morbus usq̄ ad diametrum protrahitur: ex quo tādē dysenteria subsequetur, pallores, tumores pedum, macies totius corporis, qua consumpti tandem moriuntur infirmi. Si uero Luna excedens motum suum medium, Martis & Solis schematibus feriatur, eadem erunt morbi causæ, quas diximus: febres tñ continuo magis affurgent, phlegmone hepatis additur, extrema uruntur. Oportebit uero hora opportuna cibare infirmum, cibo qui magis nutriat. Natura uero huius signi interdum nō admittit euacuationem sanguinis per phlebotomiam. Nisi uero beneuolus aliquis aspiciat, morietur in diametro infirmus.

B At si ♄ aut ♀ inspiciat, Luna uero motus suos minuat, periclitandum quidem infirmo est ex ijs, quas ante diximus, causis: circa diametrum tñ sanatur, præsertim si in curādo medicus non erret. Aduerte autem ad Iouem & Venerem: si enim horum schemata Luna habeat, ipsa uero motum augeat, Martis & Solis schematibus oppressa, nihil inde est auxiliij, moritur infirmus. Vellem autē ut eorum, q̄ hucusq̄ diximus, præceptorum recorderis, nō solum circa decubitus, sed etiā circa illata uulnera, circa partus mulierum, & aliā q̄ hominibus accidunt: inde enim scies quādo opportune chirurgiā, aut curationes alias, quæ ex delectu & arbitrio fiunt, ægrotis adhibere debeas: ueluti, exempli gratia, in dilatatione pupillæ oculorum, in glaucomate, in suffusione. Chirurgiā primū incipies, quādo Luna lumen et motum suum auget, beneuolorum schematibus exposita. Vtile est te scire & illud, periculum esse excalfacere corpora, quando Luna auget lumen suum & motū, cui Mars aut Sol iungatur, uel schemata obijciat. Periculum itē refrigerare corpora, quādo Luna minuit motum suum & lumen, cui ♄ aut ♃ præsens iungatur, uel schemata obijciat. Quādo uero uno die & eadem hora duo decubuerint, animaduerte ad ætates illorū, ac eas mutuo sibi conferas. iunior. n. citius sanatur & facilius (pro diuersitate morborū quos iā circa singula signa diligenter examinauimus) si Luna minuat motū suum & lumē, Saturni uel Mercurij schemati exposita: senior autē aut transmutationem faciet morbi in alium morbū, aut lōgiori tempore sanabitur.

C E diuerso iuniori maius incumbit periculum circa incepti cursus tetragonum, aut (sicuti iam docuimus) diametrum, si Luna augeat motum suum & lumen, Martis aut Solis schemati exposita. At uero si Luna seiuncta à cōmercio malorū, solum schematibus bonorum exposita fuerit, iuniores & seniores sanantur pro diuersitate affectuum, quos circa singula signa exposuimus. Hæc uero ego tibi nunc adiunxi, ut tu fretus cōsilio absolutissimo, in omnibus sis absolutissimus.

GALENI LIB. DE PARTIB. ARTIS MEDICAE

CENSURA.

D *Liber, qui nisi Galeni fuerit, eo tamen auctore dignus uidetur.*

Nonnullæ medicæ artis partitiones nulla methodo constitutæ.

CAP. I.

NON absq̄ ratiōe mihi quidē, iuste carissime, de partibus artis medicæ dubitare uideris: quippe quū alios alio modo eas partiri animaduertas. Sunt. n. quidam, quos possis audire secantes totam artem in pharmaceuticam & chirurgicam & diæticam. i. in eam quæ medicamentis, & eam, quæ manuum opera, & eam quæ uictus ratione medetur. & has deinde inde in alias partes: non tñ ut omnes mox eodē modo has partiantur. Nonnulli uero in therapeuticam. i. in curatricem, & eā quæ hygiene. i. salubris appellatur. Alij & prophylacticam, id est præuisoriam, inter has in prima statim partitione introducunt, sicut quidam & analepticam, quasi resumptiuā dixeris. Sed aliqui præter has, euecticam, hoc est eam, cuius munus est, optimum corpori habitum introducere. Sunt præterea qui istis omnibus gero comicam, hoc est eam partem, quæ senes regit, annumerant: quemadmodum alij eam partem, quæ infantium curam habet, quam

Græci

Græci pædotrophicam uocant. Alij uero præterea cosmeticen, id est decoratoriã, quam à fucato E
 toria, cōmotica græce appellata, diducunt. His autem non contenti quidam, prædictis partibus
 aliam quandam exiguam quidem partem primæ statim sectioni addunt, phoneticen, id est, uoca
 lem appellatam. & hoc nonnulli ita indistincte proferunt, alij uero distinguunt, atq; ostendunt,
 tam illis qui uocem cōmodam cupiunt, quàm illis qui prout eorum natura exigat, opus esse ut nō
 fecus uocem, ac alias eorum actiones habeant. Hi tñ nunquam ad id deueniunt, ut sigillatim has
 huius artis partes, prosequantur. nempe si hoc fecissent, non omnino à ratione hæc eorum parti
 tio uideretur esse aliena. Verum, quum partibus alijs neglectis, unius rātūmodo meminerint, ipsi
 seipso uidentur redarguere, quod suam absq; methodo, & ratione partitionem instituunt, utpo
 te qui ne maximas quidem partes omnes attingant. Nam de harum ipsarum partitione in mino
 res particulās, consentiunt omnes. Sed alij ut ex his quasdam tanquam huius artis partes admit
 tunt: ita quasdam omittunt, alias tñ præter has primæ partitioni annumerant, quemadmodū illi qui
 physiologicam, quasi naturalium rerum inuestigatricem, ac etiam pathologicam, quasi affectuū
 perscrutatoriam dixeris. Alij uero & materialem istis addunt, & eam quā Græci semioticen, quasi
 significatiuam dicunt, & quidam causalem addunt ætiologicen appellatam à Græcis.

De partitione Medicæ artis secundum Empiricos. CAP. 2.

Empirici omnes ferè in hoc conueniunt, quod nimirum duplices s̄m genus primas artis diffe
 rentias constituunt. Alias enim aiunt finales esse, alias uero constitutiuas. Dum uero has par
 ticulatim enumerant: non æque deinde inter se consentiunt. Ex ipsis enim nonnulli sunt, qui si
 gnificatiuam ac curatricem dicant esse finales. alij uero, salubrem, alij etiam decoratiuam, & uoca
 lem illis ipsis addiderunt. At inter cōstitutiuas, eam quam Græce autopsian appellant, (& est eo
 rum obseruatio atq; memoria q̄ unusquisq; ipse inspexit) & præterea historiam inter partes repo
 nunt quidē omnes, sed non ita deinde omnes transitum similis artis partem faciunt. Dum sigilla
 tim etiã unã quancq; harum in partes minores secant, minime sunt usquequaq; concordēs Empi
 rici cum Dogmaticis. Et nimirum si quis ita omnes uoluerit medicinæ partes appellare, ut Rome
 fieri consueuit, ubi in multa, & ad minima ferè illas partiuntur, ut alios dentarios medicos uocēt,
 alios auricularios, & eos etiam qui ani morbos curant, suo nomine appellant: in angustias mul
 tas detrudetur hæc eorum ratio. quanquam huiusce rei occasionem præstiterit oculariorum me
 dicorum nomen, quod non modo nunc, sed iandiu impositum est. Porro si quis oculorū solum
 modo sit futurus medicus: non erit deinde absolum, quin & dentium sit alius, atq; ita etiam sigil
 latim cæterarum particularum omnium nostri corporis, ut sint tot subinde medici, quot sunt ipsæ G
 particulae. & præter ea suffusionum pūctores, herniarumq; ac calculorum incisores. Vnde mox si
 ita liceat loqui, plures etiam sint futuri medici, quàm sint corporis particulae. pro quocunq; enim
 affectu unus erit medicus. Nempe mirū non est, si ars ea quæ maxima sit, tot admittat sectiones,
 atq; etiam si in maxima ciuitate pro harum unaquaq; statim aliquis reperiatur, qui inde medicus
 dicatur: Neq; enim in exiguo quodam oppido posset quis sibi uictum parare, qui tantum suffu
 siones oculorum pungeret, aut hernias incideret. Roma uero & Alexandria, præ mortalium in
 eis multitudine, possunt quemcunq; alere, qui aliquam etiam ex his artibus, tantummodo profi
 tentur. Vnde huiusmodi medici, urbes sæpe mutare coguntur, ut idem tota (exempli causa)
 Græcia illis afferat, quod alijs qui in Italia sunt, sola Roma.

De simplicibus & instrumentarijs partibus humani corporis. CAP. 3.

Verum enim uero mihi operæpretium fore existimo, si sermonē ut ego sentio, ita instituero.
 nam quales ex ipsa natura, sint minimæ artis particulae, iam primum dictum est. Reliquum
 autē est, ut mox exponamus quas oporteat minimas particulas appellare. id uero exemplo quo
 dam explanabimus, quod non erit à nostro proposito alienum. immo desumetur à re, quæ nobis H
 sit utilis proculdubio futura. Itaq; ut in corporum nostrorum sectionibus particulas omnes ad mi
 nimas usq; secundum speciem scrutamur, quæ etiã elementa sensilia appellamus: ita etiã artiū mi
 nimas oportet particulas inuestigare, quæ & ipsæ sint sensilia elementa. Et quidem instrumēta
 sunt caput, manus, pedes, cæteraq; huiusce generis. sed horum dein sunt etiam suæ partes, capitis
 inquam aures, facies, nasus. & collum etiam possumus inter partes capitis connumerare, & præ
 terea cerebrum, & ambas membranas, caluariam, arterias, uenas, nervos, & postremo cutem, quæ
 omnes ex prima statim incisione inueniuntur. Harum uero partium quælibet in alias diuiditur
 particulas, de quibus omnibus abunde in Administrationibus anatomicis actum est. quātum ue
 ro ad præfens negotium spectat, satis erit si uniuersas sigillatim proponēdo, corporis sectionem
 ad elementa usq; insinuauerimus. Arteria igitur, quantum ad eius rationem pertinet, duplici tu
 nica constat. iam enim satis monstrauimus, quare uideatur ipsa triplicem, ac etiam quadruplicem
 habere tunicam. Porro ex eius tunicis, altera obliquas habet fibras, altera uero rectas. quas fibras
 non amplius in aliam quampiam speciem partiri possumus, quippe quæ minimæ ac indiuiduæ
 specie sint. Nempe ea consuetudo est, ut partes illæ, quibus actio quæpiam demandata est, quæ
 uniuerso animanti, aut necessaria, aut apprime utilis sit, à nobis instrumenta, à Græcis organa ap
 pellentur. minimas uero illarum particulas, non hoc tantummodo, sed sensilia etiam elementa
 appellamus.

A appellamus. Huius generis sunt fibræ, è quibus unumquodq; instrumentorum contextum est, sicuti arteriæ, uenæ, nerui, intestina, uentriculus, uterus & uesica: hæc em̄ omnia è tunicis constant, quæ ex huiuscemodi fibris contextæ sunt. Ex his etiã fibris sunt membranæ, ligamenta & caro, tũ ea, quæ simplex est, tum etiam illa, q̄ est unicuiq; uisceri peculiaris, quanq; nonnulli parenchyma appellant, quasi affusionem quandam dixeris: & eundem ordinem cum his seruât, os, chartilago, adepsq; ac cætera quæ eiuscemodi sunt, quæ potest merito quis nostri corporis sensilia elementa appellare. Sed præter has sunt partes instrumentariæ, quas non erit malum recensere. nimirum arteriæ, uenæ, nerui, lacerti, tendines, oculi, uterus, intestina, renes, uentriculus, lien, iecur, pulmonesq; & cor, & cætera omnia, quæ huiusce ordinis sunt.

Exemplo partium nostri corporis medicæ artis partium constitutio.

CAP. 4.

Pro istius itaq; exempli similitudine, punctoriã suffusionum artem talem uniuersæ artis medicæ partem existimabimus, qualis ea est corporis pars, quam instrumentum, seu (ut Græci) organũ appellamus, cuius unaquæq; particula ex proportione respondet sensilibus corporis elementis. Huiuscemodi uero partes artis, sunt notiones illæ, quas nonnulli Græce theoremata uocant: Latini uero præcepta. Prima nanq; cognitio secundum speciem est illius instrumenti, quod **B** pungendũ est. Secunda est illius partiçulæ huius instrumenti, ubi pungere oportet. Tertia est mensuræ, quæ sit pro affectus ratione. Quarta conuersionem respicit. Quinta remotionem suffusionis è loco, quem obtinebat. Sexta circa astrictionem uersatur. Hæc profecto sunt notiones ultimæ, minimæ, atq; etiã simplices, quæ in aliis simpliciores non amplius secari possunt. Nihil aut in præsentia refert dicere notitias, aut notiones, aut scientias, aut theoremata uel præcepta, sicut neq; si partes dicamus, uel particulas, uel portiones. Igitur ea scientia, quæ de pungendis est suffusionibus, his constituta est particularibus scientijs, quas nuper explicauĩ: uniuersa tamẽ ratio curandi suffusiones, alijs quibusdam notitijs eget, & illis quidem duplicibus secundum genus. Sunt autem hæc. prima quidem præparatoria, secunda uero illa, quam apotherapeuticen Græci appellant. Si quis etenim uelit aliquẽ repletum plurimũ, aut prauis humoribus refertum, uel etiam fm̄ caput dolẽtem, ad huiusmodi operationẽ deducere: is inflammationes in membranis, q̄ punctæ fuerint, facile excitabit, & uniuersum caput male afficiet. quod ne fiat, arte præparatoria erit opus: cuius institutũ est, corpus totum ab excrementis, succisq; superfluentibus expurgatum & uacuum, atq; etiam caput ab omni dolore immune reddere. Vnde & ea præcepta, quibus hoc agendũ est, artis sunt elementa. quemadmodũ & ea, quæ ad id pertinent, ut post manuum opus expeditum, oculus ab inflammatione, caput uero ab omni læsione custodiat. & huiuscemodi præcepta sunt elemẽta artis **C** medendi, hoc est ultimæ atque minimæ illius partiçulæ. Nimirum is sermo sit à nobis propositus in exemplum, pro cæteris alijs affectibus uniuersis, quorum scientia sigillatim eum inter partes artis ordinem obtinere uidetur, quem in animali pars ea, quam instrumentum appellamus. At definire hoc exacte absq; labore non paruo, omnino non potest. Putabit enim facile quispiã, quod eodem penitus modo se habeat notitia curandæ inflammationis, quo illam se habere diximus, qua curandæ sunt suffusiones. & id ipsum etiã de curãdo ulcere, aut fractura, aut erysipelate, deq; alijs affectibus dicemus. Id tamen uerum non est, quia eandem rationẽ, quã in animantis corpore pars ea obtinet, quam instrumentum appellamus: eandem inquam curandę inflammationis notio inter artis partes obtinet. & quem ordinem oculus inter animalis partes seruat: eundem ea cognitio, quæ curat lippitudinem, seu (ut Græci aiunt) ophthalmiam. est uero ophthalmia inflammatio externæ oculorum tunicæ, sicuti peripneumonia Græcis dicta, pulmonis inflammatio est, & pleuritis, membranæ costis prætensæ. Vnde hi omnes affectus inflammationes quædam sunt. Et alia est ars curandæ inflammationis generatim, alia uero eius, quæ ex certa particula definitur, quæ male affecta sit: sicut etiam cum instrumentum communi quadam appellatione dicimus, & **D** cum de certo quodam & definito instrumento loquimur, aliqua intercedit differentia. Sanẽ nos in libris De curandi methodo monstrauimus, aliam esse artem curandæ inflammationis in uniuersum: aliam uero huiusce, quæ hanc particulam occupauerit.

Medicæ artis partitio à corporis affectibus.

CAP. 5.

AT Empiricus negat ullã esse generalem ipsius inflammationis secundũ seipsam curandi rationem: nulla tñ necessitas est in præsentiarum in his uerborum subtilitatibus uersari. Sed summam dicamus, q̄ posteaq; ars medicinalis est de morborum curationibus: notitiæ curandorum morborũ simplicium, atq; etiam mox compositorũ, in primas principalissimasq; partes partiendæ sunt. Nos uero in eo libro, quem De differentijs morborum inscripsimus, quot sint morbi simplices, quotq; compositi monstrauimus. Quod si non modo morbis profligatis ad medicinalem artem pertinet corpora restituere integræ ualitudini, uerum (ut in alio libro à nobis ostensum est) sanos tueri & seruare: alia quoq; erit huius artis pars salubris appellata, quæ priori, curatrici inquam, ex opposito diuisa est. & istius aliæ quoque sunt particulæ, ipsa nimirum præcepta, quibus singillatim omnium nostri corporis partium ualitudo tuenda est. Sed si tertia etiam quædam corporis constitutio reperitur, quam neutram appellant: necesse quoq; fuerit, esse tertiam artis partem, quæ præuisoria dicenda erit. In hoc uero statu ij esse uidentur, qui manifestam quidem **Cy** **habent**

Spurij.

GALENI DE PARTIBVS

habent intemperie, nondum tamen ægrotant, quippe cum possint adhuc suas obire solitas actio-
 nes, quicquid nullo adhuc malo tenentur, quod sensibile sit, sed tantum insensibili. quemadmodum illis con-
 tingit, qui à cane rabido morli sunt, uel qui uenenum hauserunt, quod non nisi post tempus aliquod
 interficit. In his affectibus uersari uidetur pars artis præuisoria, quemadmodum rursus ad aliam hu-
 ius artis particulam, quam resumtricem, uel Græce analepticen appellamus, illi attinent, qui nu-
 per ex morbo liberati sunt, adeo tamen sunt uiribus imbecilles, ut neque balneis uti, nec ea, quæ so-
 liti sunt, agere queant. Est & pars alia, quam gerocomicam uocant, de senibus regendis, quæ nul-
 lam uidetur certam habere constitutionem. siquidem senectus, nec omnino morbus est, nec inte-
 gra omnino sanitas. Nonnulli & rationem educandorum infantium in hunc ordinem redigunt,
 quam pædotrophicam appellant. aiunt enim quod corporis cura sic habenda est, ut illius status exi-
 gere uidetur. Addunt præterea quidam partem aliam, quæ, quod optimum habitum corpori indu-
 cendum studeat, ab illis euectica appellatur, eam alij gymnasticam nominant. ut tandem primæ
 maximæque artis istius, quæ circa corpus uersatur, partes hæc sint: curatrix, resumptoria, præuisoria, se-
 num custodiendorum ratio, infantium educatrix, euectica seu optimi habitus inductrix, ac etiam
 salubris. Quæ si eo modo diuidantur, quo pauloante curatricem monstrauimus: ad simplicissimas
 deuenietur præceptorum differentias, quæ ostensa sunt esse ueluti quædam artis elementa. F

*Partitio à ratione, & differentijs operationum, & quàm uarij fuerint Empi-
 rici in ea tradenda.* CAP. 6.

Vniuersa hæc partitio à corporis affectibus deducta est. Est tamen & alia, quæ à ratione ope-
 rationum & earum differentijs depromi potest. Dicunt enim aliqui manu operationem, medicamē-
 ta, uictusque rationem esse primas maximasque artis medicinalis partes. quæ partitio quibusdam fieri ui-
 detur penes materiarum differentijs: quippe cum omnis nostri corporis particula seruari & iuari suapte
 natura possit, aut uictus ratione, aut medicamentis, aut manu opera. Nos tamen forsitan magis p-
 prie dixerimus, ea quæ offeruntur, quæ administrantur, quæ euacuantur, & quæ extrinsecus occur-
 runt. Summatim uero dicere possumus, quod qui occasione accepta ab his affectibus, quos hæc ars
 curat, aut à quibus tuetur, uniuersam hanc artem in partes disseuerunt: tot huiusce artis partes fe-
 cere, quot sunt affectuum differentiæ. Sed alij non modo ab his: sed ab uniuersa etiam ea materia,
 quæ cognitioni medici exposita est: & si physiologicam, hoc est rerum naturalium indagatricem,
 atque etiam illam, quæ materialis proprie appellatur, prædictis artis partibus annumerant. Sed alij
 ex ipsis actionibus huiusce artis partes distinguunt, præter uictus rationem, medicamenta, & ma-
 nuum operationes, significatiuam introducunt. At nonnulli hanc in affectuum cognitricem, Græ-
 ci pathognomonicon dicunt, & prælagitricem, quam prognosticen appellant, partem, has prædictis
 partibus addiderunt. Maxima autem empiricorum pars inter finales quidem ponunt significati-
 uam, curatricem, & eam quæ salubris dicitur. Verum curatricem deinde in uictus rationem didu-
 cunt, medicamenta, atque manuum functiones. Qui in nominibus quidem aberrant, in ipsis uero
 rebus minime. nam neque oportebat eos operationum nomina, sed scientiarum potius apponere.
 Porro melius egissent, si dixissent (quemadmodum etiam ex illis aliqui dixerunt) unam esse istius
 artis partem significatiuam, aliam curatricem, tertiam uero salubrem. & significatiuam partes ha-
 bere, pathognomonicon, hoc est affectuum cognitricem, & prognosticem, hoc est prælagitricem,
 quemadmodum curatrix, medicamentariam, atque illam, quam uocant chirurgicam, nempe, quæ
 manibus agit. Optime igitur aiunt, cum inquirunt primam generalissimamque ipsarum artis parti-
 um esse differentiam illam, qua eas partimur in finales, & constitutrices. finales siquidem sunt, quæ
 finem efficiunt: constitutrices uero, quæ has constituunt, & (ut ita dicamus) in causa sunt cur illæ
 consistant. Sed non æque deinde bene agunt, cum existimant, significatiuam esse partis artis cu-
 ratricis, aut salubri æquiparandam, quamuis illa ex necessitate præcedat. neque enim unquam uel
 custodiri, uel curari quis poterit: nisi cognoscat prius qualis sit is affectus, quo corpus tenetur. ta-
 men ex ipsa significatione in finem artis nunquam peruenturi sumus. Et pari etiam modo transi-
 tus ad simile non est pars, quæ comparanda cum historia sit, aut cum illa quæ ea completitur, quæ
 ipse quis uidit. Verum de hoc non instituimus præsentem sermonem, quippe cum id satis alio quo-
 dam, & eo toto libro monstrauerimus. Et quidem nec Serapio aliter sentiebat. uerum enim uero
 cum ille, tum etiam quicumque professi sunt empiricam sectam prætergressi sunt hunc librum. At
 ego factò principio perinde ac empirici, ad alia deinceps transibo. tu enim iam calles quo mo-
 do sumpta methodo ex indicatione ad hæc accedendum sit. H

Medicæ artis partes, quæ à fine desumptæ sunt, & quæ has antecedunt. CAP. 7.

Itaque dicamus illas quidem primas & proprias, & quammaxime esse artis medicæ partes, per
 quas istius artis finem assequimur: alias uero istis esse superiores. Porro tot secundum numerum pri-
 mæ proximæque sunt, quot sunt maxime propriæ rationes medendi. medicina namque affectionibus
 nostri corporis medetur, siue modo illæ duæ sint, siue tres, siue etiam plures. Nos tamen eo libro,
 qui ad Thrasibulum dicatus est, ostendimus primam harum constitutionum differentiam dupli-
 cem esse, ac utranque ab omnibus ferè proprio nomine esse appellatam. siquidem alteram nos sani-
 tatem, alteram ægritudinem appellare solemus. Sed in utraque deinde harum duplices reperiuntur
 species.